Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2340/2024, ECLI:CZ:NS:2025:25.CDO.2340.2024.1

Číslo: 54/2026

Právní věta:

Délka řízení a změna judikatury ve sporu o náhradu nemajetkové újmy nejsou samy o sobě důvodem pro odepření práva věřitele (poškozeného) na zaplacení úroku z prodlení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.07.2025

Spisová značka: 25 Cdo 2340/2024

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada nemajetkové újmy (o. z.), Prodlení dlužníka, Prodlení věřitele, Úroky z prodlení

Předpisy: § 1968 o. z.
§ 1970 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalovaných proti částečnému rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2023, sp. zn. 15 Co 200/2023.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Žalobci se domáhali náhrady majetkové i nemajetkové újmy za duševní útrapy spojené s úmrtím S. A., která dne 24. 8. 2014 zahynula při dopravní nehodě, kterou pod vlivem alkoholu zavinil 2. žalovaný při řízení vozidla, které bylo pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou jeho provozem pojištěno u 1. žalované. Žalobce a) A. A. (vůči němuž dosud v odvolacím řízení nebylo rozhodnuto) a žalobkyně b) požadovali každý zaplacení 4 500 000 Kč s úrokem z prodlení, každý z žalobců c) a d) se domáhal zaplacení 9 400 000 Kč, dále se žalobci a) a b) společně domáhali zaplacení náhrady za zásah do práva na rodinný život ve výši 1 000 000 Kč, náhrady nákladů na péči o žalobce c) a d) za období od září 2014 do srpna 2016 v celkové částce 1 051 200 Kč a nákladů na pořízení hrobu a pomníku ve výši 91 946 Kč (poté, co byla žaloba ohledně tohoto nároku částečně vzata zpět). Žalobci a) a b) byli rodiči zemřelé a žalobci c) a d) jejími dětmi.

2. Ve věci bylo poprvé rozhodnuto rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 12. 2018, č. j. 43 C 184/2016-479, kterým uložil povinnost společně a nerozdílně zaplatit na náhradu nemajetkové újmy ve smyslu § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), žalobcům b) a c) každému 50 000 Kč s příslušenstvím a žalobcům a) a b) 90 312,50 Kč s příslušenstvím. Žalobu zamítl, pokud se žalobce a) domáhal zaplacení 4 500 000 Kč (výrok I), žalobkyně b) částky 4 450 000 Kč (výrok III), žalobkyně c) částky 9 350 000 Kč (výrok V), žalobce d) částky 9 400 000 Kč (výrok VI), žalobci a) a b) společně zaplacení částek 1 000 000 Kč (výrok VII) a 1 051 200 Kč (výrok VIII) a 1 633,50 Kč (výrok X), vše s příslušenstvím, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozhodl tak poté, kdy 1. žalovaná zaplatila mimosoudně na náhradu nemajetkové újmy každému z žalobců a) a b) 500 000 Kč a každému z žalobců c) a d) 600 000 Kč. K odvolání žalobců byl tento rozsudek ve věci samé (ve všech zamítavých výrocích) potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2019, č. j. 15 Co 137/2019-573.

3. K dovolání žalobců Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 29. 6. 2022, č. j. 25 Cdo 2091/2020-687, výše uvedený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil v části výroku I, jíž byly potvrzeny zamítavé výroky rozsudku soudu prvního stupně a bylo rozhodnuto o nákladech řízení, i rozsudek soudu prvního stupně v zamítavých výrocích I, III, V, VI a VII i výrocích o náhradě nákladů řízení, včetně řízení odvolacího. Zamítl pouze dovolání žalobkyně b), pokud směřovalo proti části výroku I rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen výrok VIII ohledně nároku na náhradu nákladů na péči. Dovolací soud uzavřel, že odvolací soud správně vycházel z kritérií stanovených v nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14, a v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018, avšak pochybil ve stanovení výše náhrady, která je nepřiměřeně nízká, oproti jiným v obdobné věci projednávaným případům. Zdůraznil, že všichni žalobci jsou se zemřelou v příbuzenském poměru v přímé linii, všichni žili ve společné domácnosti, měli mezi sebou úzké vazby a všem se jejím úmrtím zásadně změnil život. Žalobci c) a d) přišli v útlém věku o matku jako jediného rodiče, když otce neznají. Žalobci a) a b) se úmrtím dcery dostali do pozice vychovatelů, na nichž jsou vnoučata závislá, a žalobkyně b) jakožto poručnice odpovídá za jejich výchovu. Tato kritéria jsou pro stanovení výše náhrady významnější, než kritéria na straně 2. žalovaného. Soud pak zcela pominul i kritérium zásahu do rodinného života [nárok uplatněný žalobci a) a b) ve výši 1 000 000 Kč]. Poukázal na to, že úprava obsažená v § 2959 o. z. je komplexní a pokrývá všechny projevy ztráty osoby blízké pro pozůstalé a všechny dopady do jejich nemajetkové sféry včetně základního lidského práva na budování a rozvíjení rodinných vztahů, které sice není samostatným nárokem, nicméně je třeba je ve výši náhrady zohlednit.

4. Poté Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl rozsudkem ze dne 27. 3. 2023, č. j. 43 C 184/2016-750, jímž uložil žalovaným společně a nerozdílně zaplatit žalobci a) částku 250 000 Kč (výrok I), žalobkyni b) částku 300 000 Kč (výrok III), žalobkyni c) částku 650 000 Kč (výrok V) a žalobci d) částku 500 000 Kč (výrok VII), vše s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p. a. od 21. 10. 2014 do zaplacení. Pokud se žalobce a) domáhal zaplacení částky 4 250 000 Kč, žalobkyně b) částky 4 150 000 Kč, žalobkyně c) částky 8 700 000 Kč a žalobce d) částky 8 900 000 Kč, vše s příslušenstvím, žalobu zamítl (výroky II, IV, VI a VIII). Žalobu zamítl i ohledně částky 1 000 000 Kč s příslušenstvím (výrok IX) a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu účastníků i vůči státu.

5. K odvolání žalobců a 1. žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 2023, č. j. 15 Co 200/2023-819, rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích III, V a VII potvrdil (výrok I), v zamítavých výrocích IV, VI a VIII změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaným uložil povinnost společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni b) 50 000 Kč, žalobkyni c) 200 000 Kč a žalobci d) 200 000 Kč, vše s úrokem z prodlení z těchto částek ve výši 8,05 % ročně od 21. 10. 2014 do zaplacení, ve zbývajícím rozsahu uvedené zamítavé výroky potvrdil (výroky II, III a IV) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně i před soudem odvolacím ve vztahu účastníků i vůči státu (výroky V až X). Odvolací soud nejprve vysvětlil, že rozhodl částečným rozsudkem pouze o

odvoláních žalobců b), c) a d). Poukázal na to, že žalobce a) po rozhodnutí soudu prvního stupně zemřel a za této situace považoval za nehospodárné řízení vůči všem žalovaným jako samostatným společníkům přerušit do vydání dědického rozhodnutí. Při vlastním posouzení vyšel odvolací soud ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a věc posoudil podle § 2959 o. z., přičemž své závěry ohledně přiznané výše náhrady zdůvodnil (dovolací soud nepovažuje za potřebné podrobně reprodukovat rozhodnutí odvolacího soudu v částech, v nichž nebylo dovoláním napadeno). Odvolání 1. žalované směřující proti rozhodnutí o přiznání úroku z prodlení neshledal důvodným. Neztotožnil se s její argumentací, že kvůli změně judikatury a tzv. legitimnímu očekávání jí neměly být úroky uloženy k zaplacení. První žalovaná nemohla důvodně očekávat, že jí poskytnuté plnění zůstane v nezměněné výši, když sama upozornila na novou judikaturu (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 894/2018) týkající se výše náhrady nemajetkové újmy podle § 2959 o. z. Prodlení věřitele je jediným liberačním důvodem u nároku na úrok z prodlení. Je na dlužníkovi, aby tvrdil a prokázal, že za prodlení nenese odpovědnost, což žalovaná neučinila. Žalobci pak v soudním řízení pouze uplatňovali svá zákonná práva, což nelze považovat za jejich zavinění.

II.
Dovolání a vyjádření k nim

6. Proti tomuto rozsudku, avšak pouze proti potvrzujícímu výroku I, pokud byly potvrzeny výroky III, V a VII rozsudku soudu prvního stupně ohledně nároku na úrok z prodlení, a dále proti měnícím výrokům II, III a IV napadeného rozsudku, pokud jimi bylo rozhodnuto o povinnosti zaplatit úrok z prodlení, podala dovolání 1. žalovaná. Namítá nesprávné právní posouzení věci, zejména výklad § 1968 a § 1970 o. z. Přípustnost dovolání spatřuje v tom, že jí předložená otázka, zda zakládá změna judikatury v době po plnění dlužníka, v jejímž světle se jeho původně řádné plnění změnilo v plnění nikoliv řádné, prodlení dlužníka *ex tunc* a jeho povinnost platit úroky z prodlení, nebyla dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena. Poukazuje na to, že plnění, které poskytla žalobcům na základě oznámení ze dne 27. 2. 2015 odpovídalo tehdejší judikatuře (odkazuje na rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1402/2015 i na sp. zn. 25 Cdo 894/2018). Domnívá se, že není spravedlivé, aby nesla následky v podobě úroků z prodlení jen kvůli pozdější změně judikatury, kterou tehdy nemohla znát. Nezpochybňuje částky přiznané žalobcům, ale s odkazem na judikaturu (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1788/2011, 33 Cdo 199/2012, nebo nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1955/15 b. 18-20, I. ÚS 428/06, III. ÚS 2634/18 a další) upozorňuje, že zásada incidentní retrospektivity by měla být v tomto případě zmírněna. Měl by být uznán princip legitimního očekávání a právní jistoty tak, že sice „staré“ nároky mohou být posuzovány podle nové judikatury, ale plnění poskytnuté podle dřívější judikatury bude považováno za řádné v tom smyslu, že se dlužník neocitne v prodlení. Jen tak nedojde k nepřiměřenému znevýhodnění jedné strany. Dovolatelka je přesvědčena, že žádná sankce ani motivace ji v roce 2015 nemohla přimět vyplatit plnění odpovídající judikatuře, která vznikla až v roce 2019. Soudem přiznané úroky z prodlení se tak zcela míjejí svým sankčně-motivačním účelem. Navrhla zrušení rozsudku odvolacího soudu v napadené části.

7. Dovolání proti rozsudku odvolacího soudu podal i 2. žalovaný s tím, že se připojuje k dovolání 1. žalované, pokládá stejnou neřešenou otázku a odkazuje na argumentaci 1. žalované. Kromě toho dále namítal, že řízení je zatíženo procesní vadou, kterou spatřuje v tom, že odvolací soud po úmrtí žalobce a) nepřerušil celé řízení a rozhodl mezi žijícími účastníky. Poukazoval na nedostatky usnesení soudu prvního stupně, č. j. 43 C 184/2016-450, a skutečnost, že soud rozhodl o přerušení řízení ve vztahu ke všem účastníkům.

8. Žalobci ve vyjádření k dovolání žalovaných poukázali na závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2149/17. Podotýkají, že aby mohla náhrada nemajetkové újmy pozůstalým plnit svou satisfakční a sankčně-preventivní funkci, musí zahrnovat i úroky z prodlení. Bez nich by šlo o neúčinný nástroj, který by umožnil povinnému se bez následků vyhýbat plnění. Zdůraznili, že

prodlení nezpůsobili věřitelé, kteří pouze využili zákonné prostředky k uplatnění svých práv, což nemůže být důvodem k odepření úroků. Ustanovení § 1968 a § 1970 o. z. je nutno chápat ve vzájemné souvislosti, a není proto možné vyvinit dlužníka z povinnosti platit úroky z prodlení s poukazem na to, že ani věřitel za prodlení nenese odpovědnost. Argumentace dovolatelů proto neobstojí. K námitce 2. žalovaného pak podotýkají, že odvolací soud, vzhledem k tomu, že žalobci vůči žalovaným uplatnili samostatné nároky, rozhodl za daných okolností správně částečným rozsudkem. Navrhli, aby dovolání byla zamítnuta.

III.
Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud posoudil dovolání podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2022, dále jen „o. s. ř.“, a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými – účastníky řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenými advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., shledal, že jsou přípustná podle § 237 o. s. ř. k řešení otázky, zda změna judikatury v době po plnění dlužníka, v jejímž světle se jeho původně řádné plnění změnilo v plnění nikoliv řádné, zakládá prodlení dlužníka *ex tunc* a jeho povinnost platit úroky z prodlení, která dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena. Dovolání není důvodné.

IV.
Důvodnost dovolání

10. Podle § 1968 o. z. dlužník, který svůj dluh řádně a včas neplní, je v prodlení. Dlužník není za prodlení odpovědný, nemůže-li plnit v důsledku prodlení věřitele.

11. Podle § 1970 o. z. po dlužníkovi, který je v prodlení se splácením peněžitého dluhu, může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti, požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Výši úroku z prodlení stanoví vláda nařízením; neujednají-li strany výši úroku z prodlení, považuje se za ujednanou výše takto stanovená.

12. Především je třeba zdůraznit, že judikatura Ústavního soudu je již dlouhodobě ustálena v závěru, že má-li náhrada nemajetkové újmy (ať již pozůstalým nebo jiným poškozeným) plnit svou satisfakční a preventivně-sankční funkci a zprostředkovaně též naplnit pozitivní závazky plynoucí z práva na ochranu soukromého a rodinného života, resp. práva na život a tato práva účinně chránit, musí z ní plynout také nárok na úroky z prodlení. Odepřením úroků z prodlení se institut náhrady nemajetkové újmy poškozeným či pozůstalým stává „bezzubým“, neboť se umožňuje povinnému, aby se úspěšně, bez jakékoli sankce, vyhýbal plnění svých povinností (srov. nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. II. ÚS 2149/17). Ústavní soud ve svých nálezech zdůraznil, že nároky na náhradu nemajetkové újmy je třeba vykládat v souladu s principem přiměřenosti a tzv. plné náhrady újmy, a to i z hlediska plynutí času. Nepřiznáním úroků z prodlení spolu s povinností škůdce nahradit nemajetkovou újmu (ať již na zdraví nebo způsobenou úmrtím osoby blízké či jiných druhů nemajetkových újem) bez objektivních a racionálních důvodů, je porušováno právo poškozeného na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí zaručené v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, protože úroky z prodlení motivují škůdce plnit jeho povinnost řádně a včas (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2023, sp. zn. I. ÚS 2370/22, ze dne 26. 4. 2021, sp. zn. II. ÚS 2949/20, nebo ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. I. ÚS 2410/23). Z uvedené judikatury Ústavního soudu, která je pro soudy závazná, nepochybně vyplývá, že poškození mají zásadně právo na úroky z prodlení z jim plněné nebo soudem přiznané náhrady nemajetkové újmy.

13. Dovolatelé zpochybňují výklad § 1968 o. z. zaujatý odvolacím soudem. Již z jazykového výkladu §

1968 věty druhé o. z. jasně vyplývá, že jediným důvodem, pro který není dlužník povinen úroky zaplatit, je prodlení věřitele. Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu pak platí, že prodlení dlužníka nastává objektivně, jestliže nesplní svůj závazek včas a řádně. Jeho prodlení nenastává jen v případě, že nemohl splnit svůj závazek v důsledku prodlení věřitele. Pokud tedy plnění znemožňují jiné okolnosti, dostává se dlužník do prodlení bez ohledu na to, zda tyto okolnosti vznikly nebo nevznikly na jeho straně, zda jim mohl nebo nemohl předejít nebo je ovlivnit (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2013, sp. zn. 32 Cdo 1861/2012, nebo ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3994/2014). I když se tato judikatura týká přechozí právní úpravy (v případě prvního odkazovaného rozhodnutí pak výkladu příslušných ustanovení obchodního zákoníku), je i nadále přiměřeně použitelná, neboť úprava úroku v nyní účinné právní úpravě podstatných změn nedoznala. Věřitel je pak v prodlení, jestliže nepřijal řádně nabídnuté plnění nebo neposkytl v době plnění součinnost potřebnou ke splnění dluhu (§ 1975 o. z.). Z novější judikatury je pak možno odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2021, sp. zn. 23 Cdo 577/2022, kde soud vyslovil, že ze strany věřitele musí jít o spolupůsobení, jež je pro splnění závazku nutné (nezbytné), takže jeho nedostatek je překážkou, která dlužníkovi v plnění jeho závazku brání.

14. V posuzované věci žádné okolnosti, jež by svědčily o prodlení žalobců, nebyly prokázány a žalovaní ani nic v tomto smyslu netvrdili. Ostatně z obsahu spisu je zřejmé, že žalobci se naopak dlouhá léta domáhali svých nároků. Jestliže nebylo zjištěno, že do prodlení se žalovaní dostali v důsledku prodlení věřitelů, je nárok na úroky z prodlení dán, jak správně uzavřel odvolací soud.

15. Námitka dovolatelů, že není spravedlivé, aby platili žalobcům úroky z prodlení za situace, kdy bylo 1. žalovanou plněno v souladu s tehdejší judikaturou a až pozdější změny judikatury způsobily, že žalobcům bylo přiznáno plnění v podstatně větším rozsahu, a tím vznikly další náklady s úroky z prodlení, není důvodná. Ústavní soud již v nálezu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. II. ÚS 1955/15 (na nějž odkazují i žalovaní), vyslovil, že soudní judikatura nemůže být bez vývoje, a není proto vyloučeno, aby (i při nezměněné právní úpravě) byla doplňována o nové interpretační závěry a také měněna, a to např. v návaznosti na vývoj sociální reality, techniky apod., s nimiž jsou spjaty změny v hodnotových akcentech společnosti. Ke změně rozhodovací soudní praxe je ovšem třeba přistupovat opatrně a při posuzování jednotlivých případů je nezbytné dbát, aby nebyl narušen princip předvídatelnosti soudního rozhodování a aby skrze takovou změnu nebyl popřen požadavek na spravedlivé rozhodnutí ve smyslu respektu k základním právům účastníků řízení. V horizontálních právních vztazích proto platí zásada incidentní retrospektivity judikatorního odklonu a změněný právní názor bude aplikován na již probíhající řízení. Tím se odlišuje situace retrospektivního působení změny judikatury od retroaktivního působení právních norem. Výjimky z této zásady mohou být dány pouze specifickými okolnostmi, jež založí intenzivnější zájem na ochraně legitimních očekávání adresátů právních norem. Výjimečnost odchýlení se od incidentní retrospektivy totiž odráží realitu soukromoprávního vztahu, kde zasluhuje ochranu nejen důvěra jedné strany ve výklad práva podaný již překonanou judikaturou, ale též oprávněné očekávání druhé strany v to, že původně nesprávný výklad práva již nadále nebude aplikován na dřívější právní vztahy (srov. obdobně dovolateli odkazované rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1788/2011, 33 Cdo 199/2012).

16. Předně je třeba zdůraznit, že v předchozím odstavci uvedená rozhodnutí se zabývala retrospektivním působením změny judikatury na právní posouzení uplatněného nároku. Ve vztahu k vlastní náhradě nemajetkové újmy přiznané žalobcům však dovolatelé shora uvedené námitky nevznášejí. Poukazují pouze na důsledek této změny, který spočívá v uložení povinnosti platit úroky z prodlení z žalobcům soudem přiznané vyšší náhrady nemajetkové újmy, než kterou s ohledem na překonanou judikaturu dobrovolně 1. žalovaná plnila. Již proto dovolateli odkazovaná judikatura na posuzovanou věc nedopadá.

17. Avšak ani z hlediska posouzení výjimky ze zásady incidentní retrospektivity judikatorního odklonu není uplatněná námitka důvodná. Nároky žalobců bylo nutno hmotněprávně posoudit podle

nové právní úpravy (občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.), která nabyla účinnosti od 1. 1. 2014. Již z toho vyplývá, že v době podání žaloby nemohli žalovaní dovozovat, že existuje ustálená judikatura k výkladu § 2959 o. z. Naopak měli předpokládat, že bude teprve vytvářena, bude se vyvíjet. Navíc tzv. nový občanský zákoník se opírá o zásadu plné náhrady újmy, což bylo od počátku po nabytí jeho platnosti zdůrazňováno. Již proto nelze souhlasit s tím, že byl porušen princip jejich legitimního očekávání. V probíhajícím soudním sporu se žalovaní aktivně bránili (což je přirozeně jejich právo), přičemž byli (měli být) srozuměni s tím, že v případě neúspěchu budou nuceni nést případné následky svého procesního postupu včetně zaplacení úroků z prodlení. Každý soudní spor s sebou nese možnost neúspěchu, s čímž musí účastník řízení počítat (že si toho byla 1. žalovaná vědoma je ostatně patrné z toho, že značnou část náhrady nemajetkové újmy zaplatila žalobcům dobrovolně a včas a tím odvrátila riziko placení úroků z prodlení). Žalovaným ale nic nebránilo, aby nároky žalobců uspokojili následně ve větším rozsahu, a tak se vyhnuli povinnosti hradit úroky z prodlení, zvlášť když již v průběhu sporu bylo zřejmé (např. z rozsudku sp. zn. 25 Cdo 894/2018), z jakých hledisek budou nároky posuzovány. Nepochybné to pak bylo po vydání zrušujícího rozsudku v posuzované věci. Na straně žalovaných proto nejsou dány žádné specifické okolnosti, které by mohly odůvodnit nepřiznání nároku na úrok z prodlení (i kdyby to bylo možné, což dle názoru dovolacího soudu není, jak je vysvětleno v bodu 16), neboť by tím byla poškozena žalující strana. V této souvislosti dovolací soud zdůrazňuje, že se žalobci domohli svého práva v plném rozsahu až za 9 let od úmrtí osoby blízké. Nelze připustit, aby zákonem uložená povinnost při prodlení s plněním platit úrok z prodlení byla zpochybňována např. délkou řízení či změnou judikatury. Takový výklad by stavěl do horší pozice žalobce v důvodných žalobách. Lze uzavřít, že důvodem k nepřiznání úroku z prodlení úspěšnému žalobci může být jen jeho prodlení (§ 1968 věta druhá o. z.), nikoliv okolnost, že se v průběhu soudního sporu teprve vytváří či mění judikatura k novému právnímu institutu.

18. Podle § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Dovolací soud se proto nezabýval přezkoumáním výše ani počátku prodlení žalovaných s plněním.

19. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám řízení uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud však v posuzovaném řízení žádné takové vady neshledal. Námitky 2. žalovaného ohledně procesních vad nejsou důvodné. Odvolací soud poté, kdy se bezprostředně před rozhodnutím dozvěděl o úmrtí žalobce a), postupoval podle § 152 odst. 2 o. s. ř. a rozhodl částečným rozsudkem pouze ve vztahu mezi žalobci b), c) a d) a žalovanými. Takový postup byl v daném případě, kdy žalobci jsou samostatnými společníky, možný i účelný. Přerušil-li soud prvního stupně poté (27. 3. 2024) řízení do pravomocného skončení dědického řízení po žalobci a), týká se toto rozhodnutí pouze řízení ve vztahu mezi žalobcem a) – jeho právními nástupci – a žalovanými, tedy nikoli věci, která byla předmětem tohoto dovolacího řízení.

20. Z uvedeného vyplývá, že napadené rozhodnutí je z pohledu uplatněného dovolacího důvodu správné, a proto Nejvyšší soud dovolání žalovaných podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zamítl.